

Клімат майбутнього без загрози для життя!

Українська кліматична мережа: www.climategroup.org.ua

тел: (044) 238-62-60 тел./факс: (044) 238-62-59

01032, м.Київ, а/с 306

№ 1/2018 від 27.03.2018

Коментарі Української кліматичної мережі до проекту Плану заходів з реалізації Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року

Українська кліматична мережа вітає підготовку проекту Плану заходів з реалізації Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року. Поданий на обговорення з громадськістю проект Плану заходів з реалізації Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року (далі - План заходів) в цілому позитивно оцінюється Українською кліматичною мережею, так як передбачає ряд окремих заходів на виконання Паризької угоди і очікуваного національно визначеного внеску щодо глобального реагування на зміну клімату, містить важливі стратегічні заходи на шляху до низьковуглецевого розвитку держави, а також містить важливі заходи адаптації до наслідків зміни клімату.

Разом з тим, надаємо ряд нижче коментарів, пропозицій, зауважень, які просимо розглянути відповідно до чинного законодавства та письмово повідомити про результати врахування відповідно до вимог Постанови КМУ від 03.11.2010 № 996.

1. **Скоротити термін дії плану дій** до періоду на найближчі 3-5 років. Наразі план дій сформовано до 2030 року, але планування плану дій на такий довгий період з нашої точки зору не є ефективним.
2. На обговорення громадськості не подано інформацію про те, яким нормативно-правовим актом буде затверджений обговорюваний План заходів з реалізації Концепції та яким органом.
Пропозиція: **надати інформацію хто і яким НПА затвердить План заходів.**
3. Вживання у колонці «Відповідальні за виконання» інші ЦОВВ є дуже розтяжним поняттям та **потребує уточнення яких саме ЦОВВ**, адже мабуть не всі ЦОВВ будуть залучені до виконання. Наприклад чи варто залучати Міністерство внутрішніх справ до зміцнення інституційної спроможності тощо. Натомість, якщо певні ЦОВВ не потребують їхнього залучення через відсутність відповідних повноважень, то відповідно вони не можуть бути встановлені відповідальними за виконання.
Пропозиція: **уточнити, які ЦОВВ відповідальні за конкретні заходи.**
4. Слабким аспектом документу є відсутність бачення щодо фінансування тих чи інших заходів. Частина заходів (енергоефективність, розвиток ВДЕ) стимулюються за рахунок окремих бюджетних програм чи механізмів, наприклад «Зелений тариф». Щодо певних заходів скорочення викидів можна запроваджувати нові механізми, наприклад – диференційоване оподаткування приватних авто відповідно до рівня викидів CO₂. Для частини заходів, які не можуть бути самоокупними або виконуватися за міжнародні кошти, потрібне стає джерело фінансування. Таким механізмом може стати цільове використання коштів податку на викиди парникових газів, які зараз поступають в загальний бюджет України. Для регіональних та міських програм і заходів зі скорочення викидів та адаптації стимулом може бути можливість часткового співфінансування з державного бюджету.
5. Для забезпечення належної державної політики у сфері зміни клімату існує **необхідність прийняття рамкового законодавчого акту у сфері зміни клімату** на рівні закону. Зміна клімату торкається широкого кола суспільних відносин серед яких

охорона навколишнього природного середовища (водних, лісових та інших природних ресурсів, атмосферного повітря), економіка (промисловість, ЖКГ, транспорт), охорона здоров'я тощо. Зважаючи на це, зміна клімату має суттєвий вплив на багато сфер суспільного життя, а тому закон вважається базовим і слугуватиме основою для прийняття інших законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів. Пропозиції: Окремим заходом визначити захід наступного змісту: «Розробити та подати на прийняття базовий закон у сфері зміни клімату»
Строк виконання – 2018. Відповідальні за розробку – Мінприроди.

6. **Сформувати конкретні короткострокові цілі або індикатори успіху в рамках сформульованих завдань та заходів**, над якими буде працювати кліматичний департамент Мінекології у співпраці з іншими ЦОВами. Наразі конкретні дати і заходи в плані пов'язані лише з зобов'язаннями в рамках РКЗК ООН. Усі інші завдання сформульовані загальними фразами і розмиті на період 2017-2030 роки.
7. В Розділі 2 **не вистачає комплексного підходу щодо аналізу відповідних державних інструментів та їх запровадження в усіх дотичних секторах**. Згадуються окремі сектори, але вони ніяк не покривають усі джерела викидів. Частина викидів підпадає під великі та середні стаціонарні спалювальні установки, які за планом будуть в системі торгівлі викидами. Але є маленькі підприємства, нестаціонарні джерела викидів, приватні споживачі, інші промислові процеси. Потрібно допрацювати відповідно до усіх джерел викидів(транспорт, сільське господарство, відходи, тощо) і доповнити заходами і планами, вважаючи що це довгостроковий план дій на період до 2030 року.
8. В розділі 3, що стосується **адаптації, в більшості заходів серед відповідальних немає Мінприроди**. Ми вважаємо, що в департаменті кліматичної політики важливо запровадити посаду відповідального за питання адаптації до зміни клімату, в повноваження якого буде входити робота з іншими ЦОВВ та агенціями для сприяння фаховій підготовці відповідних секторальних стратегій та планів дій, планування програми досліджень в сфері адаптації, роботи з місцевими органами влади.

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
1. Зміцнення інституційної спроможності щодо формування і забезпечення реалізації державної політики у сфері зміни клімату	1) реорганізація Міжвідомчої комісії із забезпечення виконання Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, створеної Постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1999 р. № 583, з метою посилення її ролі у досягненні узгодженості державної політики у сфері зміни клімату зі стратегічними рішеннями щодо досягнення сталого розвитку держави, розвитку енергетичного, промислового, житлово-комунального та інших секторів економіки, підвищення енергоефективності та використання відновлюваних джерел енергії	2017 р.	Мінприроди	
	Інші центральні органи виконавчої влади			
	2) посилення механізму спільних двосторонніх органів між Україною та ЄС з метою сприяння імплементації положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, пов'язаних із зміною клімату	2017 – 2018 рр.	Мінприроди	Конкретизувати що мається на увазі під «посилення механізму», зокрема визначити конкретні дії, заходи. Обґрунтування: Захід дуже загально сформульований, доволі абстрактний, а тому потребує визначення більш чітких кроків спрямованих на «посиленню механізму».
			МЗС	
			Мінекономрозвитку	
			Інші центральні органи виконавчої влади	

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
	<p>3) проведення роз'яснювальної роботи з пріоритетних питань інтеграції заходів із запобігання зміні клімату та адаптації до неї, впровадження джерел чистої енергії в регіональні стратегії розвитку і плани заходів з їх реалізації з урахуванням пріоритетів розвитку районів відповідного регіону, а також міст, селищ і сіл</p>	постійно	<p>Мінприроди</p> <hr/> <p>Мінрегіон</p> <hr/> <p>Держенерго-ефективності</p>	<p>1. Напрацювати механізм співпраці і координації роботи регіонів і міст з Мінприроди в сфері скорочення викидів парникових газів та адаптації. Можливо, прийняти Наказ Мінприроди чи розробити нормативний акт Кабінету Міністрів України, яким визначити пріоритетні питання інтеграції заходів із запобігання зміні клімату та адаптації до неї, впровадження джерел чистої енергії у регіональні і міські стратегії розвитку і плани заходів з їх реалізації відповідно до пріоритетів розвитку районів відповідного регіону, міст, селищ, сіл.</p> <p>Після цього довести Наказ до відома відповідних місцевих ОБВ та ОМС, посадових осіб, у разі необхідності провести відповідну роз'яснювальну роботу.</p> <p>Обґрунтування:</p> <p>Визначення в одному нормативному акті пріоритетних питань допоможе полегшити роботу із донесення їх до відома органів місцевого рівня, і скоротить час на проведення роз'яснювальних робіт.</p> <p>2. Конкретизувати форми роз'яснювальної роботи та обсяг міст і регіонів, які планується охопити протягом певного часу.</p> <p>3. Якщо очікується, що міста в результаті проведених зустрічей будуть запроваджувати кліматоохоронні</p>

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
				заходи, потрібно запланувати роботу з формулювання державних механізмів стимулювання реалізації таких заходів на місцях з фінансової точки зору (наприклад державне фінансування обсягом 10% від вартості проекту), а також збирати і доносити інформацію щодо можливостей співпраці в рамках міжнародних проектів, кредитних програм, тощо.
	4) забезпечення підготовки <u>Національного кадастру антропогенних викидів із джерел та абсорбції поглиначами парникових газів, які не регулюються Монреальським протоколом про речовини, що руйнують озоновий шар</u>	щорічно	Мінприроди Держстат Інші центральні органи виконавчої влади Національна академія наук (за згодою)	Формування плану досліджень та вдосконалення системи інвентаризації викидів парникових газів в Україні відповідно до зауважень попередніх звітів.
	5) забезпечення підготовки <u>Національного дворічного звіту з питань зміни клімату</u>	1 раз у 2 роки	Мінприроди Держстат Інші центральні органи виконавчої влади	

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
			Національна академія наук (за згодою)	
	6) забезпечення підготовки <u>Національного повідомлення з питань зміни клімату</u>	1 раз у 4 роки	Мінприроди	
			Держстат	
			Інші центральні органи виконавчої влади	
			Національна академія наук (за згодою)	
	7) забезпечення підготовки <u>Національного повідомлення з питань адаптації до зміни клімату</u>	За рішенням наради сторін Паризької угоди	Мінприроди	
			Держстат	
			Інші центральні органи виконавчої влади	
			Національна академія наук (за згодою)	
			ДСНС	

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
	8) забезпечення поступового технічного та технологічного вдосконалення системи гідрометеорологічних спостережень, включаючи спостереження за кліматичною системою, в рамках створення ефективної системи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та небезпечних гідрометеорологічних явищ, а також зменшення збитків в економіці	2017 -2030 рр.	МВД Мінекономрозвитку Мінфін Національна академія наук (за згодою)	Слід конкретизувати чіткими заходами, які плануються для вдосконалення гідрометеорологічних спостережень, уточнити часові межі
	9) розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів проекту акта Кабінету Міністрів України щодо Державної цільової науково-технічної програми проведення досліджень у сфері зміни клімату, спрямованої на забезпечення прогнозування на постійній основі викидів парникових газів за різними сценаріями розвитку економіки держави та її окремих секторів, оцінки фактичних очікуваних змін клімату та їх наслідків, наукового обґрунтування заходів із запобігання зміні клімату та адаптації до неї	2018 р.	МОН ДСНС Мінприроди Національна академія наук (за згодою)	Строк виконання – 2017.
	10) підготовка пропозицій щодо визначення та впровадження іншого ніж податковий механізму стимулювання бізнесу до реалізації	2020 р.	Мінприроди Мінекономрозвитку	Чому тільки бізнесу і чому саме в рамках державно-приватного партнерства? Аналіз міжнародних політик зі скорочення викидів парникових газів доводить, що для

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
	проектів із запобігання зміні клімату та адаптації до неї в рамках державно-приватного партнерства		Мінфін Мінрегіон Національна академія наук (за згодою)	різних секторів економіки, різних типів джерел викидів, тощо потрібні різні підходи і державні інструменти.
	11) проведення двосторонніх та багатосторонніх переговорів між Україною та ЄС та іншими країнами-партнерами з метою залучення і підвищення ефективності міжнародної технічної допомоги	постійно	Мінприроди МЗС Мінекономрозвитку	
	12) забезпечення ефективної участі представників України у міжнародних переговорах з питань зміни клімату, виходячи з дотримання національних інтересів України щодо механізмів імплементації Паризької угоди, запровадження ринкових та неринкових інструментів, національних ініціатив у сфері зміни клімату, зокрема щодо запровадження екосистемних підходів	постійно	Мінприроди МЗС Інші центральні органи виконавчої влади	Пропонуємо видалити текст “виходячи з дотримання національних інтересів України щодо механізмів імплементації Паризької угоди, запровадження ринкових та неринкових інструментів, національних ініціатив у сфері зміни клімату, зокрема щодо запровадження екосистемних підходів”, так як він конкретизує лише один аспект цих переговорів, хоча Україна бере участь в обговоренні усіх питань. Також змінити термін виконання з “постійно” на “відповідно до графіку РКЗК ООН”
		постійно	Мінприроди	

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
	13) забезпечення залучення представників фахових неурядових організації до діяльності робочих груп, інших консультативних органів при міністерствах, інших органах виконавчої влади при вирішенні питань, пов'язаних зі зміною клімату		Інші центральні органи виконавчої влади	
	14) проведення інформаційно-просвітницьких та медіа заходів, форумів, конференцій, семінарів та круглих столів з усіх аспектів проблеми зміни клімату та низьковуглецевого розвитку держави	постійно	Мінприроди Інші центральні органи виконавчої влади	Надати чіткий перелік заходів із чіткішими темами, аудиторією, локальністю, строками проведення. Втім, додати речення такого змісту: «Вказаний перелік заходів не є вичерпним та проводиться у зв'язку з необхідністю та/чи на підставі національних та міжнародних зобов'язань України у сфері зміни клімату». Обґрунтування: якщо такий захід не конкретизувати хоча б в кількості, аудиторії і приблизних тематик, то він буде низькоефективним.
	15) розроблення та включення до відповідних навчальних планів та програм середньої школи та вищих навчальних закладів модулів з проблематики, пов'язаної зі зміною клімату	2019 р.	МОН Мінприроди Національна академія наук	

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
	16) розроблення та включення до професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування модулів з проблематики, пов'язаної зі зміною клімату	2018 р.	<p>МОН</p> <p>Мінприроди</p> <p>Нацдержслужба</p> <p>Національна академія наук (за згодою)</p>	
	17) розроблення навчальних модулів з питань моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів і проведення тренінгів персоналу суб'єктів господарювання, які братимуть участь у національній системі торгівлі квотами на викиди парникових газів	2017 -2020 рр.	Мінприроди	Пропонуємо не вказувати «лише для підприємств, що будуть брати участь в системі торгівлі викидами», адже покращення моніторингу викидів потрібне у будь-якому разі чи вказати «на підприємствах, що підпадуть під дію закону про моніторинг, звітність та верифікацію»
		2017-2020	Мінприроди	Розробка та прийняття методологій обліку викидів парникових газів для різних промислових процесів про проведення відповідної інформаційної роботи

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
		2017-2020	Мінприроди, Держенергоефективності	1. Розробка програми державної підтримки наукових інновацій в сфері низьковуглецевого розвитку, їх випробування та розповсюдження
2. Запобігання зміні клімату через скорочення антропогенних викидів і збільшення абсорбції парникових газів та забезпечення поступового переходу до низьковуглецевого розвитку держави	1) розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо Стратегії низьковуглецевого розвитку України на період до 2030 року	2017 р.	Мінприроди Інші центральні органи виконавчої влади Національна академія наук (за згодою)	Додати: відповідно до вимог Паризької Угоди
	2) розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо <u>Національно визначеного внеску України на виконання зобов'язань зі скорочення антропогенних викидів парникових газів за Паризькою угодою</u> , переглянутого у бік підвищення рівня амбітності з урахуванням показників соціально-економічного розвитку держави	2020 р.	Мінприроди Інші центральні органи виконавчої влади Національна академія наук (за згодою)	Термін виконання додати 2025 та 2030, адже такий перегляд і подання мають відбуватися кожні 5 років
	3) забезпечення перегляду і розширення переліку заходів чинного <u>Національного плану</u>	2020 р.	Держенерго-ефективності	Розробка і перегляд заходів Національних планів дій з енергоефективності на 2020-2025 та 2025 та 2030 роки.

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
	<u>дій з енергоефективності на період до 2020 року</u>		Мінрегіон Міненерговугілля Мінекономрозвитку Мінагрополітики Національна академія наук (за згодою)	
	4) забезпечення перегляду і розширення переліку заходів чинного <u>Національного плану дій з відновлюваної енергетики на період до 2020 року</u>	2020 р.	Держенерго-ефективності Мінрегіон Міненерговугілля Мінекономрозвитку Мінагрополітики Національна академія наук (за згодою)	Розробка і перегляд заходів Національних планів дій з відновлюваної енергетики на 2020-2025 та 2025 та 2030 роки.
		2017 р.	Мінагрополітики	

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
	5) проведення аналізу потенціалу збільшення обсягу поглинання парникових газів до 2030 року у сфері лісового господарства та землекористування		<p>Держлісагентство</p> <hr/> <p>Держгеокадастр</p>	<p>1. зважаючи, що цей пункт передбачає виконання дослідження, ми би його пропонували перенести в розділ 1, або включити в пункт 1.9</p> <p>2. аналіз інвентаризації викидів та поглинання від сектору ЗЗЛГ показав, що основна причина зменшення поглинання протягом останніх 15 років не в кількості і якості лісів, а в збільшенні викидів від землекористування в сфері сільського господарства (обсяг добрив). Пропонуємо окрім пошуку механізмів збільшення поглинання парникових газів лісами також роботу щодо дослідження і формулювання механізму/адміністративні заходи зменшення викидів в сільському господарстві.</p>
	6) проведення аналізу можливих ризиків та переваг розвитку ядерної енергетики у досягненні цілей держави щодо скорочення антропогенних викидів парникових газів	2018 р.	<p>Міненерговугілля</p> <hr/> <p>Національна академія наук (за згодою)</p>	Виникає питання чому саме цю технологію проопнується проаналізувати з усіх існуючих. Ядерна енергетика не вважається сталим джерелом енергії і не включена в дозволені технології СВ та МЧР. Пропонуємо виключити цей пункт.
	7) розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів проекту акта Кабінету Міністрів України щодо призначення спеціально	2017 р.	<p>Мінприроди</p> <hr/> <p>Інші центральні органи виконавчої влади</p>	

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
	уповноваженого органу з питань торгівлі квотами на викиди парникових газів			
	8) розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів проекту Закону України «Про систему моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів»	2017 р.	Мінприроди Інші центральні органи виконавчої влади	
	9) розроблення та затвердження нормативно-правових актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону України «Про систему моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів»	Протягом трьох місяців після прийняття Закону України «Про систему моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів»	Мінприроди Інші центральні органи виконавчої влади	Уточнити, які саме нормативно-правові акти будуть прийняті.
			Мінприроди	Конкретизувати, які саме нормативно-правові акти.

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
	10) розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів проектів нормативно-правових актів, що врегульовують засади функціонування системи торгівлі квотами на викиди парникових газів	2018 -2019 рр.	Мінекономрозвитку Мінфін Мінюст Інші центральні органи виконавчої влади	
	11) розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України» (щодо удосконалення екологічного оподаткування у частині викидів парникових газів)	2019 -2020 рр.	Мінприроди Мінекономрозвитку Мінфін Мінюст Інші центральні органи виконавчої влади	Додати: внесення змін в систему оподаткування приватних авто в Україні відповідно до рівня викидів парникових газів (детальніше пропозиції http://climategroup.org.ua/?p=2701)
	12) розроблення проектів нормативно-правових актів, що врегульовують запровадження нових ринкових та неринкових механізмів, спрямованих на скорочення антропогенних викидів або збільшення абсорбції парникових газів	2020 -2030 рр. Відповідно до рішень наради сторін Паризької угоди та положень двосторон-	Мінприроди Мінекономрозвитку Мінфін Мінюст Інші центральні органи виконавчої влади	Чому лише до Паризької угоди? Є низка механізмів і інструментів державної політики стимулювання скорочення викидів, які вже можна запроваджувати на національному рівні. Для цього потрібно комплексно проаналізувати наявні дослідження з потенціалу і окупності заходів скорочення викидів, що були напрацьовані попередніми проектами технічної допомоги (ПРООН, USAID, ClimaEast) і працювати в напрямку розробки найбільш доречних державних інструментів стимулювання скорочення викидів.

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
		ніх та багатосторонніх міжнародних угод у сфері зміни клімату		Наприклад, заборона продажу ламп розжарювання з 2019 року; обов'язкове встановлення біогазових установок на промислові ферми певного розміру, диференційоване оподаткування приватних авто відповідно до обсягу викидів парникових газів.
				Внесення плану заходів щодо Регламенту (ЄС) №842/2006 про певні фторовані парникові гази та заходи відповідно до рішень Монреальського Протоколу
3 .Адаптація до зміни клімату, підвищення опірності та зниження ризиків, пов'язаних із зміною клімату	1) розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо Стратегії адаптації до зміни клімату України на період до 2030 року	2018 р.	Мінприроди	
			Мінекономрозвитку	
			Інші центральні органи виконавчої влади	
			Національна академія наук (за згодою)	
	2) розроблення середньострокового плану дій з адаптації сільського господарства України до зміни клімату	2018 -2020 рр.	Мінагрополітики	
			Національна академія наук (за згодою)	

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
	3) розроблення середньострокового плану дій з адаптації лісового господарства України до зміни клімату	2018 -2020 рр.	Держлісагентство Мінагрополітики Національна академія наук (за згодою)	
	4) розроблення середньострокового плану дій з адаптації водного господарства України до зміни клімату	2018 -2020 рр.	Держводагентство Мінприроди Національна академія наук (за згодою)	
	5) розроблення середньострокового плану дій з адаптації енергетичної галузі України до зміни клімату	2018 -2020 рр.	Міненерговугілля Національна академія наук (за згодою)	
	6) розроблення середньострокового плану дій з адаптації транспортної та галузі України до зміни клімату	2018 -2020 рр.	Мінінфраструктури Національна академія наук (за згодою)	

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
	7) розроблення середньострокового плану дій з адаптації житлово-комунального господарства та будівельної галузі України до зміни клімату	2018 -2020 рр	Мінрегіон Національна академія наук (за згодою)	
	8) розроблення середньострокового плану дій з мінімізації загроз здоров'ю населення адаптації України внаслідок зміни клімату	2018 -2020 рр.	МОЗ Національна академія наук (за згодою) Національна академія медичних наук (за згодою)	
	9) інтеграція компоненти управління ризиками, зумовленими зміною частоти та інтенсивності екстремальних явищ погоди і стихійного лиха на території України у створювану ефективну систему захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та небезпечних гідрометеорологічних явищ, а також зменшення збитків в економіці	2017 -2020 рр.	ДСНС МВС Національна академія наук (за згодою)	
			Мінприроди	

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
	10) виконання пілотних проектів з розроблення і реалізації місцевих планів з адаптації до зміни клімату на рівні регіонів, а також міст, селищ і сіл	2017 -2030 рр.	Місцеві органи виконавчої влади та місцевого самоврядування	
	11) створення, ведення та забезпечення доступу до бази даних про найкращі наявні технології з адаптації до зміни клімату, включаючи підходи щодо збалансованого управління природними екосистемами	2018 -2025 рр.	Мінприроди МОН Інші центральні органи виконавчої влади Національна академія наук (за згодою)	З нашого спостереження ці або швидко стають неактуальними, або не є популярними через низьку обізнаність про їх існування. Краще долучитися до рооти в рамках Найробіської програми з адаптації і відповідних міжнародних баз даних технологій і політик, що постійно оновлюються.
				Перегляд діючих норм ДБН у відповідність до прогнозованих температурних режимів відповідно до сценарію IPCC підвищення середньої температури на 2С до кінця століття
				Підготовка карти прибережних затоплень в Україні за різними сценаріями IPCC (та різного можливого росту температури 2С, 3С,4С) та інформування відповідних обласних, районних та селищних органів влади щодо заборони будівництва житлових та промислових об'єктів на територіях, що знаходяться в зоні ризику затоплення. Підготовка відповідних планів адаптації для існуючих

Зміст завдання	Зміст заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Пропозиції
				житлових районів та промислових об'єктів, які опиняться в зоні ризику.
				Підготовка дослідження щодо прогнозу зменшення водності річок в Україні та внесення відповідних змін в програми розвитку гідроенергетики України та інші програми водного господарства
	12) виконання транскордонних проектів з адаптації до зміни клімату	2017 -2030 рр. За результатами переговорів із сусідніми країнами-партнерами	Мінприроди МОН Інші центральні органи виконавчої влади	На нашу думку транскордонні проекти – це лише інструмент досягнення кращого ефекту в рамках роботи по адаптації в конкретних секторах – водного господарства, охорони природи і біорізноманіття, тощо. Це не може бути окремим заходом.